TUOMIOISTUINTEN VUOTTA 2018 KOSKEVIEN TULOSNEUVOTTELUJEN LÄHTÖKOHDAT

OHJELMA

15:00 Tilaisuuden avaus (Kiesiläinen)

15:05 Vuoden 2018 talousarvioesitys ja kehysvalmistelu (Välimaa)

15:25 Tuomioistuinten budjetti ja tuomioistuinten resurssiesitykset (Ahola)

15:45 Oikeusministeriön alustavat linjaukset (Hallavainio)

TUOMIOISTUINTEN VUOTTA 2018 KOSKEVIEN TULOSNEUVOTTELUJEN ALUSTUS

Oikeusministeriö, neuvotteluhuone oikeus

5.10.2017 kello 15:00

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2016 tilinpäätös	2017 varsinainen talousarvio	2018 esitys	Muutos, % 2017—2018
Ansio- ja pääomatuloverot	9 382	9 029	9 511	5
Yhteisövero	3 268	3 567	4 194	18
Arvonlisävero	17 107	17 131	17 911	5
Muut verot	12 030	11 936	12 381	4
Muut tulot	7 750	8 243	8 705	6
Yhteensä	49 538	49 906	52 702	6
Nettolainanotto ja velanhallinta[1)]	2 474	5 586	2 973	-47
Tuloarviot yhteensä	52 012	55 492	55 675	0
Kulutusmenot	14 839	14 861	15 273	3
Siirtomenot	36 689	38 019	38 072	0
Sijoitusmenot	1 291	1 235	1 038	-16
Muut menot	1 600	1 377	1 292	-6
Määrärahat yhteensä	54 419	55 492	55 675	0

[1)] Sisältää nettoutettuna velanhallinnan menoja 245 milj. euroa v. 2016, -50 milj. euroa v. 2017 ja -50 milj. euroa v. 2018.

		v. 2016	v. 2017	v. 2018		
		tilinpäätös	Varsinainen talousarvio	esitys	Muutos 2017—2018	
	Pääluokka	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	%
21.	Eduskunta	160	180	125	-55	-31
22.	Tasavallan presidentti	11	14	19	5	39
23.	Valtioneuvoston kanslia	205	211	210	-1	-0
24.	Ulkoasiainministeriö	1 055	1 079	1 092	13	1
25.	Oikeusministeriö (Vaalien muutos 36 M€)	924	917	941	24	3
26.	Sisäministeriö	1 974	1 520	1 464	-56	-4
27.	Puolustusministeriö	2 801	2 830	2 872	42	1
28.	Valtiovarainministeriö	17 373	17 026	17 195	169	1
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriö	6 709	6 759	6 585	-175	-3
30.	Maa- ja metsätalousministeriö	2 535	2 584	2 595	10	0
31.	Liikenne- ja viestintäministeriö	2 963	3 228	3 363	135	4
32.	Työ- ja elinkeinoministeriö	2 974	3 050	2 842	-209	-7
33.	Sosiaali- ja terveysministeriö	13 011	14 599	14 961	361	2
35.	Ympäristöministeriö	203	187	181	-6	-3
36.	Valtionvelan korot	1 521	1 308	1 232	-76	-6
	Yhteensä	54 419	55 492	55 675	183	0

	Määrärahat (1 000 euroa)	v. 2016	v. 2017	v. 2018		
		tilinpäätös	varsinainen talousarvio	esitys	Muutos 2016—2017	
01.	**Ministeriö ja hallinto**	**125 590**	**128 406**	**122 788**	**-5 618**	**-4**
10.	**Tuomioistuimet ja oikeusapu**	**422 595**	**416 185**	**413 409**	**-2 776**	**-1**
01.	Korkeimman oikeuden toimintamenot	8 968	8 627	8 544	-83	-1
02.	Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot	15 319	12 709	13 447	738	6
03.	**Muiden tuomioistuinten toimintamenot**	**261 138**	**256 497**	**250 147**	**-6 350**	**-2**
04.	Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot	61 849	61 152	65 071	3 919	6
50.	Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)	75 321	77 200	76 200	-1 000	-1
20.	**Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta**	**110 100**	**103 271**	**100 522**	**-2 749**	**-3**
30.	**Syyttäjät**	**46 690**	**44 748**	**44 205**	**-543**	**-1**
40.	**Rangaistusten täytäntöönpano**	**216 576**	**215 684**	**214 709**	**-975**	**0**
50.	**Vaalimenot**	**2 778**	**8 453**	**45 110**	**36 657**	**434**
	Yhteensä	**924 328**	**916 747**	**940 743**	**23 996**	**3**

Korkeimpien oikeuksien toimintamenomäärärahan 2018 mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

KKO 25.10.01

Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015) -5
Lomarahojen alentaminen (Kiky) 2
Sairausvakuutusmaksun alent. (Kiky) -2
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito (HO 2015) 1
Toimintamenojen tuottavuussäästö -44
Toimintamenosäästö (HO 2015) -20
Työajan pidentäminen (Kiky) -5
Työnantajan eläkemaksun alent. (Kiky) -11
Vuokrien indeksikorotus 4
Vuokrien indeksikorotusta vast. säästö -3
Yhteensä -83

KHO 25.10.02

Turvapaikanhakijoiden oikeusturva 890
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015) -7
Lomarahojen alentaminen (Kiky) -21
Sairausvakuutusmaksun alent. (Kiky) -15
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito (HO 2015) -2
Toimintamenojen tuottavuussäästö -53
Toimintamenosäästö (HO 2015) -10
Työajan pidentäminen (Kiky) -24
Työnantajan eläkemaksun alent. (Kiky) -20
Vuokrien indeksikorotus 4
Vuokrien indeksikorotusta vast. säästö -4
Yhteensä 738

25.10.03

Muut tuomioistuimet määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa) v. 2018

Aineistopankkihankkeen (AIPA) istuntosali-infra	1 000
Eurooppalaisen patenttijärjestelmän jäsenmaksu (HAIPA) (v. 2017 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	200 -5 680
(HAIPA) (v. 2018 rahoitus) (siirto momentilta 28.70.20)	3 713
Maksukyvyttömyysrekisterin kehittäminen (momentille 25.01.05)	-70
Rangaistusmääräysten käyttöalan laajentaminen	-1 750
(AIPA) (v. 2017 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-3 100
Turvapaikanhakijoiden oikeusturva	1 580
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-143
Kirjanpidon keskittäminen (HO 2015)	-74
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	-49
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	-114
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito (HO 2015)	-9
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-1 183
Toimintamenosäästö (HO 2015)	-180
Työajan pidentäminen (Kiky)AR1	-208
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-306
Vuokrien indeksikorotus	104
Vuokrien indeksikorotusta vastaava säästö	-81
Yhteensä	-6 350

AR1 1,901 M€ v.2017

Ahola Raimo; 25.9.2017

2015 hallitusohjelman keskeiset leikkaukset muiden tuomioistuinten toimintamenomomentilla 25.10.03

	2016	2017	2018	2019
rangaistusmääräysten käyttöalan laajentaminen			-5 500	-8 500
asiamäärien vähentäminen hallintotuomioistuimissa, oikaisuvaatimusten käyttöalan laajentaminen				-4 300

Leikkaukset 2018 - 2021 kehyksessä

	2016	2017	2018	2019
sakkomenettelyn käyttöalan laajentaminen			-3 500	-6 400
asiamäärien vähentäminen hallintotuomioistuimissa				-2 550

Leikkaukset hallituksen talousarvioesityksessä 2018

	2016	2017	2018	2019
sakkomenettelyn käyttöalan laajentaminen			-1 750	-3 200
asiamäärien vähentäminen hallintotuomioistuimissa				-2 550

Säästöjen toteuttaminen

- ✓ Säästöt pyritään pääosin saamaan sieltä, mihin leikkausten on todettu talousarviossa tai kehyksessä kohdistuvan. Poikkeuksena esimerkiksi:
  - ✓ KIKY-ratkaisuun liittyvän vuosityöajan pidentymisen perusteella tehtyyn leikkaukseen on jouduttu varaamaan joustoa. Kilpailukykyratkaisu lisää henkilötyövuoden työpanoksen määrää (24 h/v), toisin sanoen yhden henkilön vuodessa tehtäväksi tarkoitettu tuntimäärä kasvaa. Aiempi kokonaistyöpanos saadaan tulevaisuudessa aiempaa vähäisemmällä henkilötyövuosimäärällä -> ei ole toteutunut täysimääräisesti, otetaan huomioon jatkossa
- ✓ Tavoitteena on työmäärien vähentäminen ja tuottavuuden lisääminen
  - ✓ Siirtämällä asioita pois tuomioistuimista (sakkomenettely)
  - ✓ Vaikuttamalla tuomioistuimiin saapuvien asioiden määrään (oikaisuvaatimus, maksut)
  - ✓ Työmenetelmien kehittäminen tuottavuuden parantamiseksi
    - ➢ Henkilöstötarpeen vähentyminen

      1 milj. euroa = noin 16 henkilötyövuotta

Tulosneuvotteluissa sovellettavia periaatteita 1/2

- ✓ Virkarakenne
  - ✓ Tavoitteena, että asessorin koulutusvirkoja on vuosittain noin 15 ja vähennetään vastaava määrä esittelijöitä. Kokonaismäärä tulee olemaan kolmantena vuonna noin 50.
  - ✓ Käräjänotaarin virkojen lukumäärä säilyy entisellään (myös yhdistelmäharjoittelu)
  - ✓ OM perustaa joitakin vakinaisia tuomarinvirkoja
- ✓ Tuomiopiirijärjestelyihin ja asiaryhmien keskittämiseen valmistautuminen
  - ✓ Erityisasiaryhmien muutokset: erityisesti summaaristen asioiden käsittelyyn sitoutuvien resurssien kohdentuminen otetaan huomioon vakinaisten virkojen täytössä. Summaaristen asioiden keskittämiseen liittyvä valtakunnallinen henkilöstösuunnittelu toteutetaan erillisenä hankkeena. Maaoikeusinsinöörien virat täyttölupamenettelyyn (yhteistoiminta-alueet)

Tulosneuvotteluissa sovellettavia periaatteita 2/2

- ✓ Tuomioistuinten sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskeva yhteenveto toimitetaan tuomioistuimiin ennen tulosneuvottelua. Yhteenveto ja tuomioistuimen vuotta 2017 koskeva aineisto käydään läpi tulosneuvottelussa.
- ✓ Yleisten tuomioistuinten saliesitystekniikan kehittäminen koordinoidusti tehtävään asetetun projektin kautta
- ✓ Vuoden kuluessa henkilöstö / määrärahalisäyksiä vain erittäin poikkeuksellisissa tilanteissa. Pitkissä sairauspoissaoloissa sijaisen palkkaukseen voidaan käyttää KELA-palautuksia.

Tulosneuvotteluaineistoa pyydetään täydentämään

- Sektoreittain kohdentuvat henkilöstövoimavaramuutokset pyritään arvioimaan yksikkökohtaisesti kehyskaudella
  - ✓ Henkilöstörakenteen kehittämisessä tulee ottaa huomioon kehyspäätös
  - ✓ Erityisasiaryhmien tuomiopiirimuutoksiin ja tuomioistuinviraston perustamiseen tulee varautua. Suurin muutos koskee summaarisia riita-asioita. Myös asiamäärien muutokset kehyskaudella tulee ottaa huomioon.
- Johdon katsaus lisätään tulostavoiteasiakirjaluonnokseen
  - ✓ Yksikön tilannekuvauksen lisäksi tulee arvioida, millä toimenpiteillä tuomioistuin edesauttaa strategisten tavoitteiden toteutumista
- Virkaluettelon tiedot tulee tarkistaa

Tulostavoiteasiakirjassa mainittavia asioita

- ✓ Henkilöstösuunnitelma
  - ✓ Kehyskauden suunnitelma henkilöstömääristä henkilöstöryhmittäin siten, että tiedossa olevat muutokset otetaan huomioon
  - ✓ Kehityskeskusteluissa käsitellään osaamisen kehittäminen
  - ✓ Eläkkeelle siirtymisajankohta (viimeistään kun henkilö täyttää 65 vuotta)
- ✓ Työpanoksen kohdentuminen kirjataan Kieku-järjestelmässä ja tuomioistuimen johto huolehtii siitä, että työpanoksen kohdentumisesta saadaan talousarviolainsäädännön edellyttämä riittävä ja luotettava tieto.
- ✓ Asiakirjaan liitetään eräitä hallinnonalalla yhteisesti käytettäviä tunnuslukuja

Käräjäoikeuksien esitys ja oikeusministeriön alustava kanta vuoden 2018 henkilötyövuosista

	KÄRÄJÄOIKEUKSIEN			OM alustava vrt. arvio 2017	
	Arvio 2017	Esitys 2018	Muutos	Esitys 2018	Muutos
Tuomari	508,2	513,8	5,7	501,2	-7,0
Käräjänotaari	134,5	134,8	0,3	133,7	-0,8
Kansliahenkilö	986,5	988,3	1,7	966,4	-20,1
Haastemies	260,5	260,8	0,2	259,1	-1,4
Yhteensä	1889,7	1897,6	7,9	1860,4	-29,3

Kuluvan vuoden arvioon nähden alustava kanta on -1,6 prosenttia (-29,3 htv).

Hovioikeuksien esitys ja oikeusministeriön alustava kanta vuoden 2018 henkilötyövuosista

	Sovittu	Hovioikeuksien			OM alustava	
	vuodelle 2017	Arvio 2017	Esitys 2018	Muutos vrt. sovittu 2017	Esitys 2018	Muutos vrt. sovittu 2017
Tuomari	180,5	181,9	184,6	4,2	180,7	0,2
Esittelijä	98,6	93,2	93,0	-5,6	91,7	-7,0
Muu	150,8	145,3	148,8	-2,0	147,3	-3,4
Yhteensä	429,9	420,4	426,4	-3,5	419,7	-10,2

Alustava kanta on lähes sama kuin hovioikeuksien arvio kuluvan vuoden henkilötyövuosista. Kuluvalle vuodelle sovittuun nähden alustavan kannan mukainen vähennys on 2,4 prosenttia (-10,2 htv).

Hallinto-oikeuksien esitys ja oikeusministeriön alustava kanta vuoden 2018 henkilötyövuosista

	Sovittu vuodelle 2017	Hallinto-oikeuksien Arvio 2017	Esitys 2018	Muutos vrt. arvio 2017	OM alustava Esitys 2018	Muutos -18 arvio 2017
Tuomari	218,5	230,2	258,3	28,1	264,6	34,4
Esittelijä	123,1	124,5	133,0	8,5	141,0	16,5
Muu	176,7	184,1	195,1	11,0	194,0	9,9
Yhteensä	518,3	538,8	586,4	47,6	599,6	60,8

Turvapaikka-asioiden kasvun perusteella hallinto-oikeuksilla on lokakuun alussa myönnettyjen 22 henkilötyövuoden jälkeen käytettävissä 167 määräaikaista virkasuhdetta. Vuonna 2017 lisähenkilöstöä on myönnetty noin 140 henkilötyövuotta turvapaikka-asioiden käsittelyyn, josta noin 60 henkilötyövuotta tulosneuvottelujen jälkeen. OM kanta 11 % kuluvaa vuotta suurempi.

Erityistuomioistuinten esitys ja oikeusministeriön alustava kanta vuoden 2018 henkilötyövuosista

		Erityistuomioistuinten			OM alustava	
	Sovittu 2017	Arvio 2017	Esitys 2018	Muutos vrt. arvio 2017	Esitys 2018	Muutos vrt. sovittu 2017
Tuomari	68,5	66,9	68,5	1,6	68,1	-0,4
Esittelijä	28,2	27,7	28,2	0,5	25,9	-2,3
Muu	66,5	68,6	69,5	0,9	65,0	-1,5
Yhteensä	163,2	163,2	166,2	3,0	159,0	-4,2

Kuluvan vuoden arvioon nähden alustava kanta on -2,6 prosenttia (-4,2 htv).

Suunnitelma vuoden 2018 yhdistelmäkäräjänotaarin viroista (5.10.2017)

	Hki	I-S	Rov	Tku	Vsa	Hki	Hml	I-S	P-S	Tku	Vsa
	ho	ho	ho	ho	ho	hao	hao	hao	hao	hao	hao
Helsingin ko	0,5					0,5					
Hyvinkään ko						0,5					
Kanta-Hämeen ko							0,5				
Kainuun ko			0,5								
Pohjois-Savon ko		0,5						0,5			
Lapin ko			0,5								
Oulun ko									1,0		
Etelä-Pohjanmaan ko											0,5
Varsinais-Suomen ko				1,0						1,0	
Vantaan ko	0,5					0,5					

Tulosneuvotteluprosessin eteneminen

- Ensimmäinen neuvottelu on 11.10.2017 ja neuvottelut kestävät noin kuukauden
- Tulostavoitteet vahvistetaan eduskunnan hyväksyttyä talousarvion
- Kehyskautta 2019 – 2022 koskevat sektorineuvottelut

Sektorineuvottelu yleiset tuomioistuimet, tts	27.11.2017 klo 14
Sektorineuvottelu hallintotuomioistuimet, tts	28.11.2017 klo 14